לוח המחוונים לבטיחות במוסך

מדריך הישרדות ויזואלי לעבודה מקצועית, נקייה ומצילת חיים

מאת: ד"ר יעקב עזרא- יו"ר ארגון
הממונים על הבטיחות והגיהות בישראל.
הארגון הרשמי מאז 1965
memunim.org.il

Gemini Notebook

כשל שיווי משקל

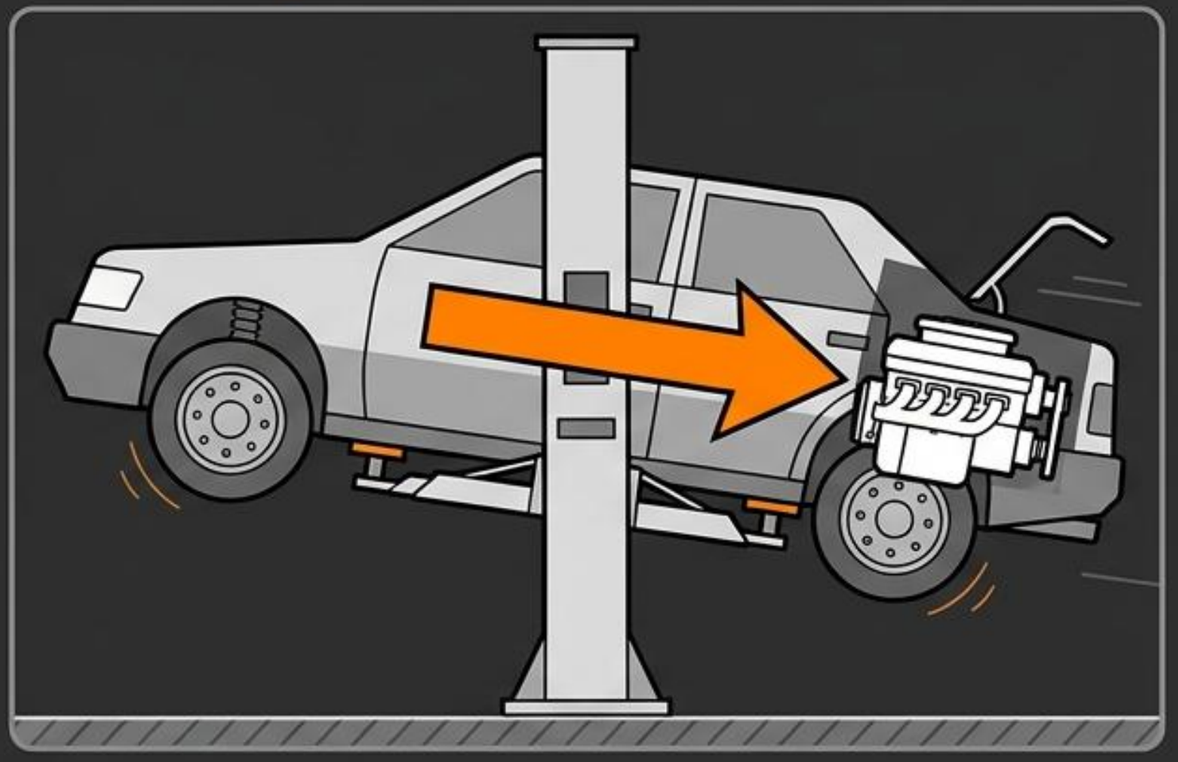

כשל שיווי משקל: מנוע אוחסן בתא המטען.
התוצאה: הסטת מרכז הכובד, הרכב החליק לאחור והתרסק.

כשל ציוד

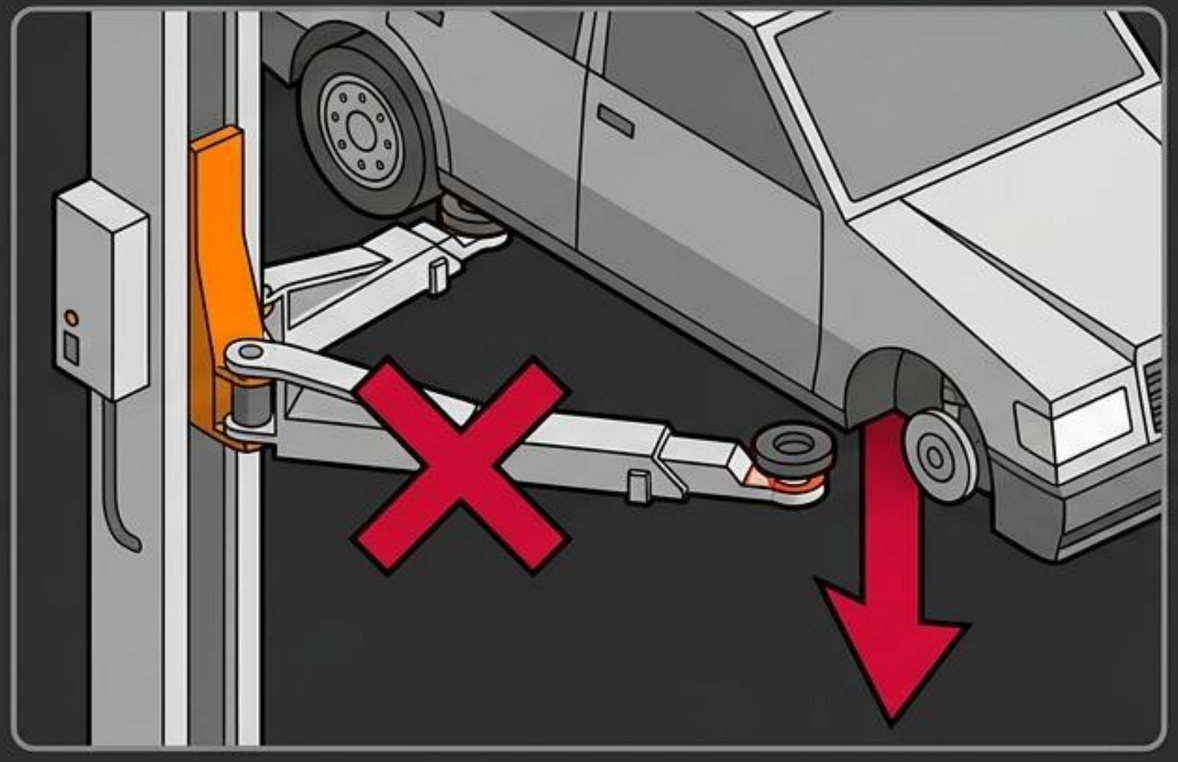

כשל ציוד: גומיית זרוע חסרה.
התוצאה: החלקת הרכב בזמן פירוק גלגל קדמי ומחיצת העובד למוות.

חוקי הפיזיקה לא סולחים. כל בורג, גומייה ומשקל קובעים.

Gemini Notebook

אזור 1: שריון המכונאי (צמ"א)

משקפי מגן ואטמי אוזניים – חובה בכל עבודה עם כלים פנאומטיים.

מסנן נשימתי – מכסה פה ואף, חובה בתנור צבע ואזורי פחחות.

כפפות עבודה. יחד עם זאת, שטיפת ידיים בסבון חובה לפני אוכל/שתייה כדי למנוע בליעת חומרים.

נעלי בטיחות ייעודיות נגד החלקה ופגיעת משקלים.

סכנת מכלולים נעים! אסור לעבוד עם שיער פזור, שרוולים ארוכים לא מהודקים, טבעות או שרשראות.

Gemini Notebook

אזור 2: הקרקע שעליה אנו דורכים

סביבה מקצועית:

- רצפת אפוקסי מונעת החלקה, אטומה לכימיקלים ועמידה לעומסים.
- ספיחה וניקוי מיידי של שמנים.
- גידור ושילוט סביב בורות בדיקה (Pit) ומגבהים למניעת כניסת בלתי מורשים.

סכנות מיידיות: שפך שמנים, כלי עבודה מפוזרים, בורות פתוחים ללא שילוט.

Gemini Notebook

אזור 3: מגבה הרכבים (ליפט) – בדיקת מוכנות

אישור בודק מוסמך –
מתקן ההרמה חייב לעבור בדיקה שנתית ושילוט עומס מותר חייב להיות קריא.

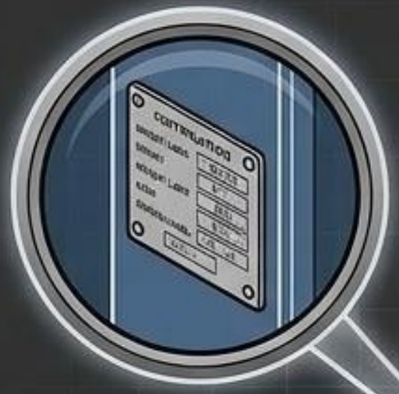

גומיות זרוע (Arm Pads) –
קריטי! אין להרים רכב אם הגומיות בלויות, חסרות או קרועות.
התאמת הגובה לנקודת העיגון היא חובה.

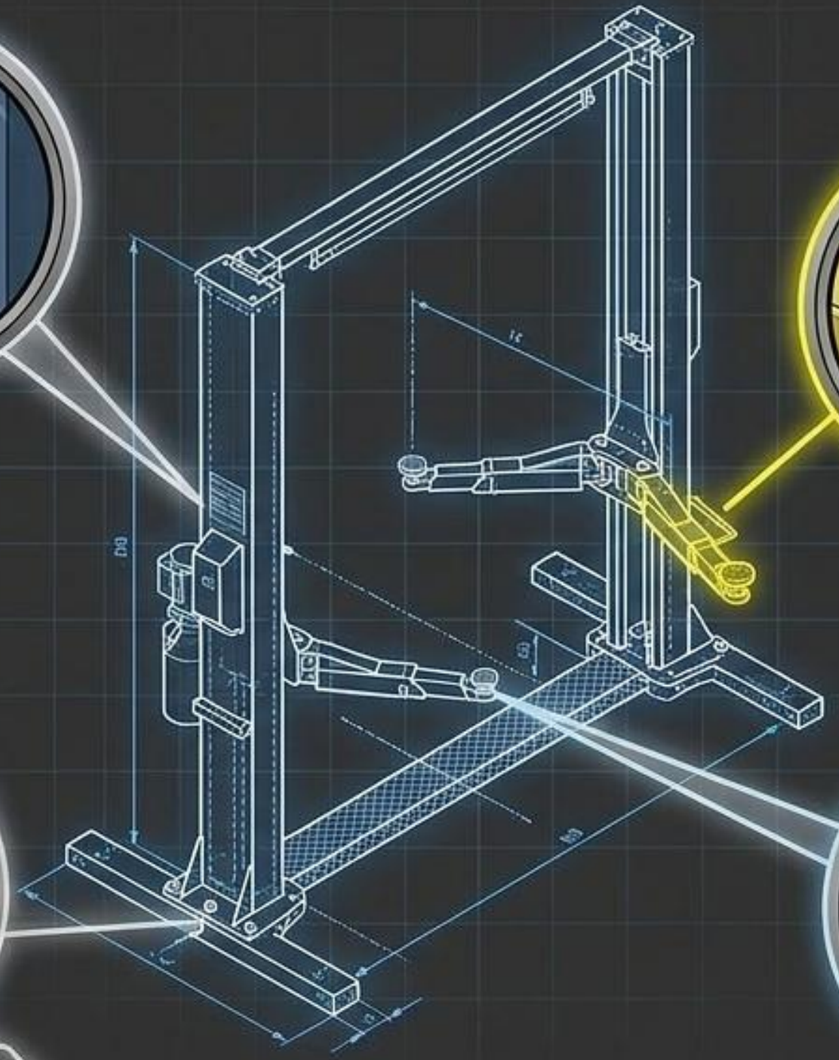

עיגון לרצפה –
וידוא שאין סדקים בבטון ושהברגים מהודקים.

מנגנוני נעילה
(תפסים/בריחים) –
שמיעת הקליק ווידוא תקינות מעצורי הזרועות.

Gemini Notebook

אזור 4: פיזיקה וביצוע – הרמה נכונה

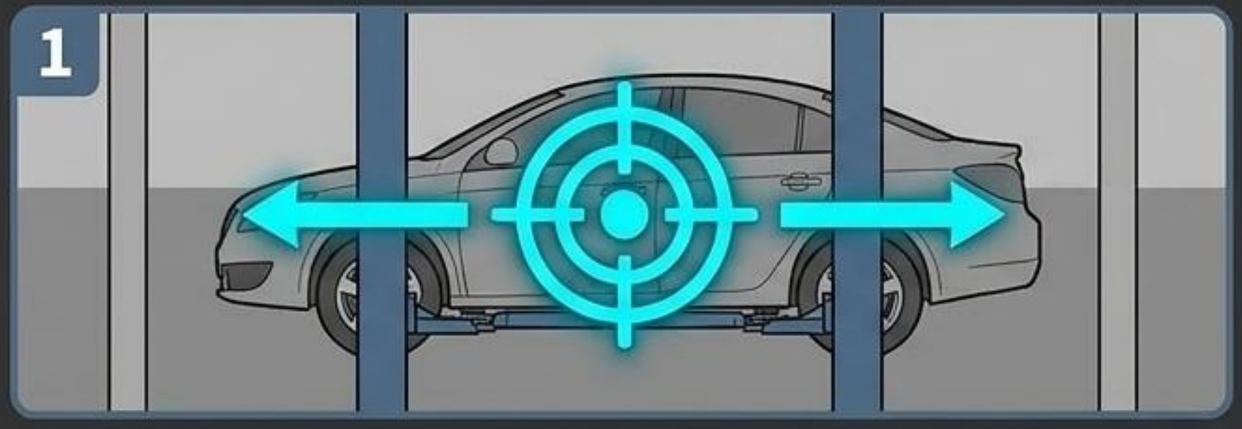

הכנה ואיזון

כיוון הזרועות לנקודות העגינה של היצרן.
וידוא שתא המטען ריק ממטענים חריגים (כמו מנוע).
רכב ריק מאדם, מנוע כבוי, הילוך ניטרלי.

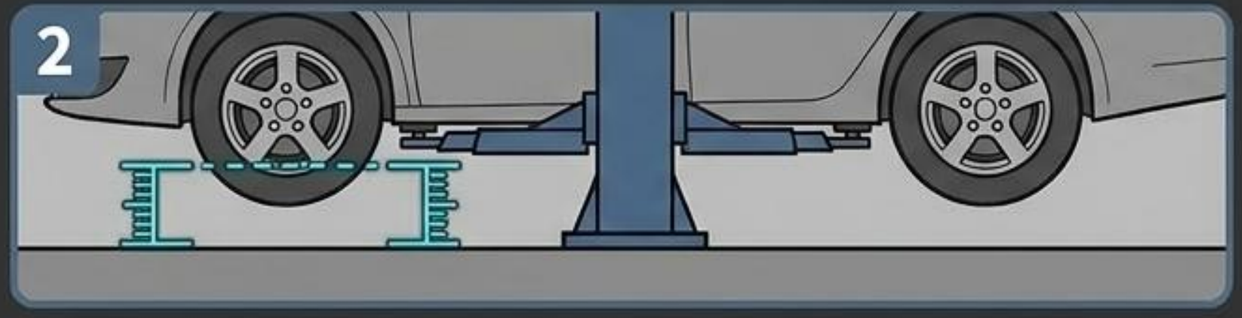

מבחן ההרמה הראשון

הרמה עד לניתוק הגלגלים מהרצפה בלבד.
עצירה, ווידוא יציבות מוחלטת ונעילת זרועות לפני המשך הנפה.

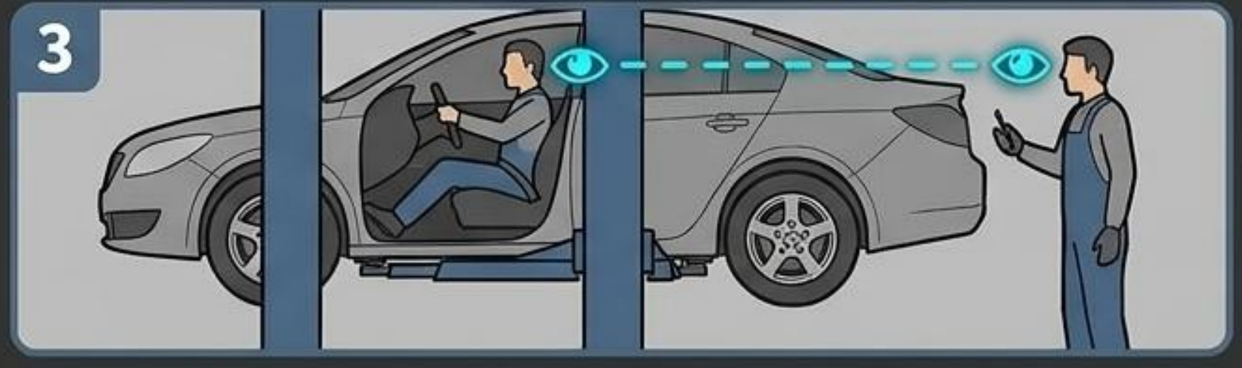

עבודה מול מכוון

עלייה וירידה מהמגבה תבוצע תמיד בעזרת מכוון הנמצא בקשר עין רציף.
חובה לוודא שאין איש מתחת לרכב בזמן הורדה איטית.

Gemini Notebook

אזור 5: נהלי תנועה והתנעה

ZONE 5:
VEHICLE MOVEMENT

סביבה נקייה

לפני התנעה: מכסה מנוע ודלתות סגורים, וידוא שאין עובדים בסמוך למנוע. אין לגעת במכלולים כשעובד יושב בתא הנהג!

קיבוע

בלם היד (Handbrake) משוך תמיד בזמן חניה בעמדה.

חסימה

חובה להניח סדי עצירה (Wheel Chocks) בכיוון הנכון למניעת תזוזה, במיוחד לפני הרמת סרן בודד או עבודה מתחת לרכב.

Gemini Notebook

אזור 6: סכנות בלתי נראות (חומ"ס ואוורור)

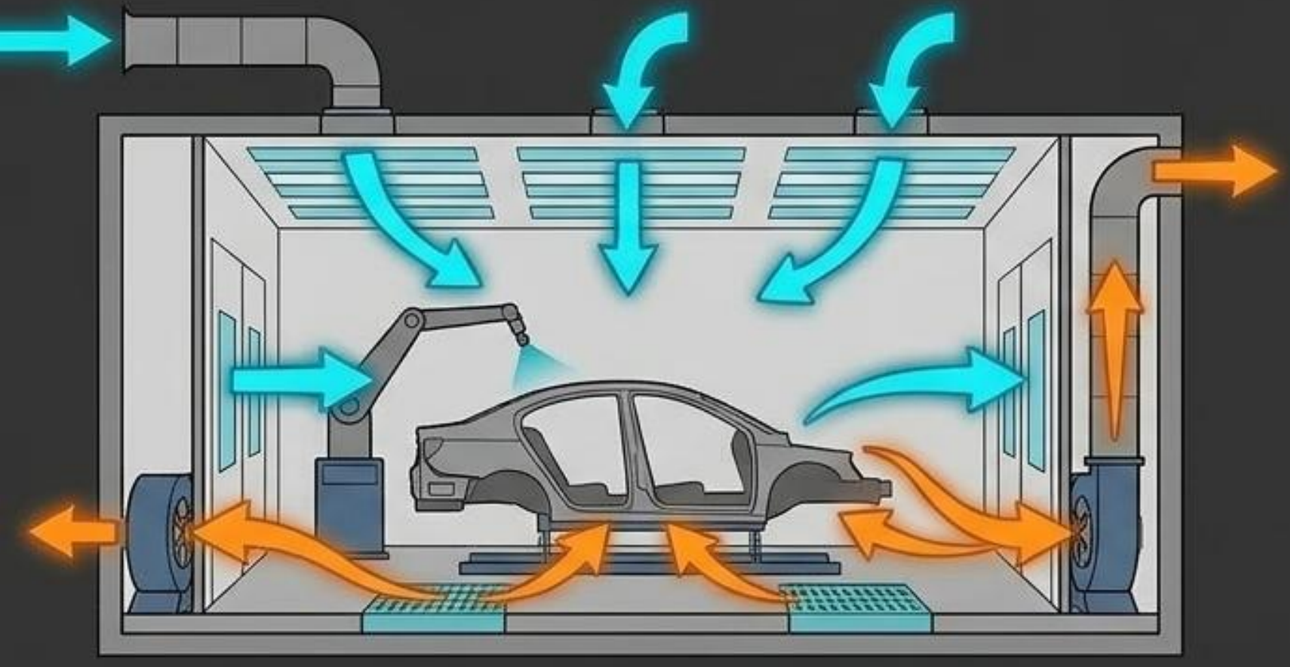

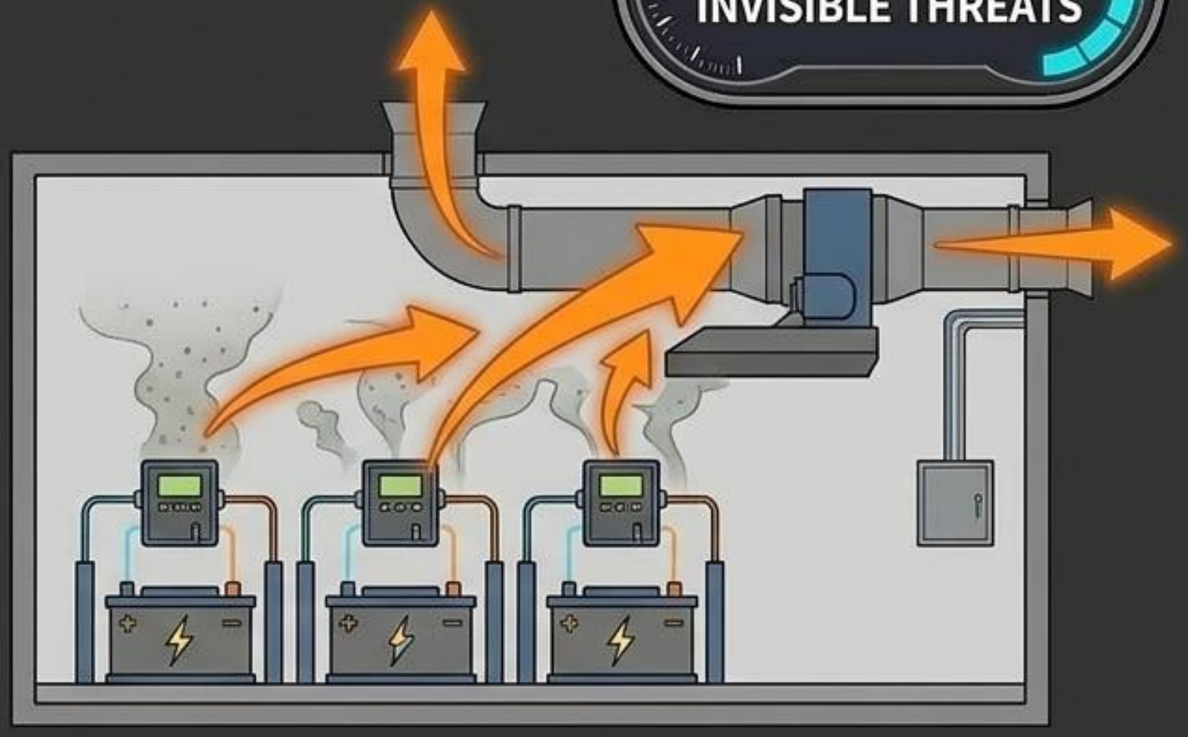

כלי עבודה

כלים פנאומטיים והידראוליים חייבים להיות נקיים משמנים כדי למנוע החלקה מהיד במהלך העבודה.

חדר טעינת מצברים

סכנת פליטת גזים!
אוורור רציף הוא קריטי למניעת הצטברות גזים דליקים/רעילים.

חדרי צבע ופחחות

חובה לוודא שמערכת האוורור פועלת במלואה לפני הכניסה ומפנה חלקיקים מהאוויר.
שימוש במסנן נשימתי מותאם.

Gemini Notebook

אזור 7: אנרגיה קטלנית – אש וחשמל

מניעת אש

- איסור מוחלט על עישון בקרבת כלי רכב ובאולם העבודה!
- עבודות חמות (Hot Works) – רק לאחר ביצוע ניהול סיכונים מלא והרחקת חומרים דליקים.
- הכרת מיקום ציוד כיבוי אש לשימוש מיידי.

בטיחות בחשמל וכלים

- בדיקת תקינות, שלמות וכשירות של כלי עבודה חשמליים לפני כל שימוש.
- חובה לוודא הארקה תקינה ולמנוע כבלים חשופים על רצפה רטובה.

Gemini Notebook

מטריצת האבחון: חוקי ברזל במוסך

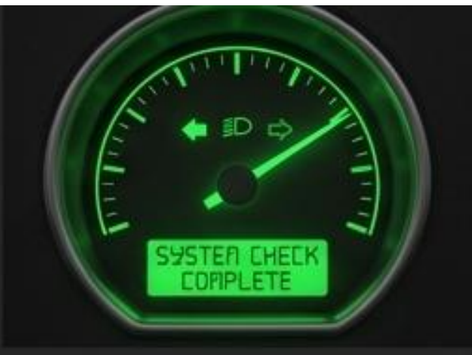

אל תעשה ✗	עשה ✓
✗ אל תרים רכב אם גומיות הזרוע בלויות, קרועות או חסרות!	✓ השתמש בסדי עצירה ובלם יד בכל טיפול.
✗ אל תטפס על רכב מורם, ואל תשתמש באלתורים במקום משטחי עמידה תקניים.	✓ בצע מבחן הרמה (ניתוק גלגלים מהרצפה) לווידוא יציבות הליפט.
✗ אל תפרק מכלולים כשמנוע פועל או כשעובד נמצא בתא הנהג.	✓ שמור על רצפת אפוקסי נקייה משמנים ומכשולים.
✗ אל תנסה לתקן תקלות בליפט בעצמך – רק בודק מוסמך.	✓ השתמש בציוד מגן אישי (צמ"א) ורחץ ידיים לפני אוכל.
✗ אל תענוד תכשיטים ואל תעבוד עם שיער פזור ליד מכלולים נעים.	✓ עבוד מול מכוון בהזזת רכבים ועלייה לליפט לליפט.

Gemini Notebook